

Hội thảo Ngữ học toàn quốc 2015

Ngày 17/4/2015 tại Tp. Hồ Chí Minh, Hội Ngôn ngữ học Việt Nam đã phối hợp với Trường Đại học Sài Gòn tổ chức *Hội thảo Ngữ học toàn quốc 2015*. PGS.TS. Nguyễn Thế Kỷ - Phó trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Phó chủ tịch Hội đồng Lý luận, phê bình văn học nghệ thuật Trung ương đã đến dự và phát biểu chỉ đạo.

Năm 1996, Hội Ngôn ngữ học Việt Nam đã khởi xướng hội thảo ngôn ngữ học thường niên với tên gọi *Ngữ học Trẻ*. Đến hội thảo lần thứ 15 (năm 2011), tên gọi *Ngữ học Trẻ* đã được đổi tên thành *Ngữ học toàn quốc*, hai năm tổ chức một lần. Hội thảo *Ngữ học toàn quốc* là diễn đàn khoa học nhằm tập hợp, động viên, thu hút các nhà nghiên cứu ngôn ngữ ở mọi lĩnh vực tham gia công bố các kết quả nghiên cứu của mình. Hội thảo *Ngữ học toàn quốc 2015* là hội thảo lần thứ 18, thu hút sự quan tâm của đông đảo các học giả với tổng số 299 tham luận. Đây là hội thảo về ngôn ngữ học có số lượng người tham dự và số lượng báo cáo nhiều nhất từ trước đến nay.

Nội dung Hội thảo tập trung vào 5 lĩnh vực lớn tương ứng với 5 tiểu ban:

Tiểu ban 1. Ngôn ngữ học và Việt ngữ học với 83 tham luận, trong đó tiêu biểu là: Tiếng Việt trong bối cảnh thống nhất đất nước, đổi mới và hội nhập; Đông phương học và một vài điều chỉnh trong địa hạt Từ pháp học tiếng Việt; Một số trải nghiệm từ cách tiếp cận tâm nhìn ngôn ngữ Hồ Chí Minh; Các biến đổi ngữ âm lịch sử với việc tạo từ tiếng

Việt; Trao đổi thêm về vấn đề địa danh học ở Việt Nam; Góp phần xây dựng chính sách hỗ trợ giáo dục Việt ngữ với tư cách là ngôn ngữ cội nguồn; Ngôn ngữ giáo dục và chuẩn ngôn ngữ;...

Tiểu ban 2. Bản ngữ và Ngoại ngữ với 52 tham luận, trong đó phải kể đến: Ứng dụng mạng từ tiếng Anh vào dạy và học tiếng Anh cho người Việt; Ngoại ngữ học; Thành ngữ khoa trương trong tiếng Hán; Mấy ý kiến về phương pháp giảng dạy tiếng Việt như một ngoại ngữ trong kỷ nguyên hậu phương pháp; Phạm vi sử dụng của các từ tiếng Anh trên báo chí Việt Nam hiện nay; Mạng lưới phát triển năng lực giao tiếp liên văn hoá khu vực châu Á - Thái Bình Dương;...

Tiểu ban 3. Ngôn ngữ và Văn hóa với 30 tham luận, như: Về đặc trưng và giá trị văn hoá - ngôn ngữ của dân ca ví-giặm Nghệ Tĩnh và việc bảo tồn phát huy các giá trị đó trong thế giới đương đại; Một số đặc điểm ngôn ngữ mạng của thanh thiếu niên hiện nay (trường hợp Việt Nam, Trung Quốc); Một số cách thức sử dụng lời hay trong giao tiếp tiếng Trung Quốc; Văn hoá như một tiêu chuẩn trong học tập tiếng Việt;...

Tiểu ban 4. Ngôn ngữ với Văn chương với 82 tham luận: Về đẹp ngôn ngữ trong ca dao Quảng Ngãi; Tìm hiểu về dấu vết văn tiếng Việt cổ và âm phi Hán Việt trong truyện Nôm “Hoa tiên nhuận chính”; Ngôn ngữ thơ Phan Huyền Thư và Vi Thùy Linh; Lớp ngôn ngữ thông tục trong văn xuôi đương đại

Việt Nam; Chất trữ tình trong ngôn ngữ truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam;...

Tiểu ban 5. Phương ngữ và Ngôn ngữ các dân tộc thiểu số với 52 tham luận, trong đó có: Từ ngữ nghề nghiệp – Tri thức bách khoa dân gian; Chơi chữ trong câu đối xứ Nghệ; Bước đầu tìm hiểu về tình trạng mất dần ngôn ngữ của dân tộc Dao; Vai trò nghệ thuật của từ địa phương trong thơ ca dân gian Nam bộ;...

Với tinh thần đưa tiếng Việt cùng hội nhập và phát triển, các báo cáo của Hội thảo lần này ngoài tập trung vào những vấn đề chung còn có những báo cáo đi sâu vào những vấn đề mới, khẳng định vai trò của tiếng Việt trong sự phát triển chung của thời đại, đủ sức chuyển tải nền văn hóa tư tưởng của Việt Nam trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

HOÀI PHÚC

Hội thảo khoa học quốc tế: Tư tưởng các nước Đông Á thế kỷ XIX

Sáng ngày 22/04/2015, tại Hà Nội, Viện Thông tin KHXH (Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam) phối hợp với Ban chủ nhiệm đề tài “Tư tưởng Triết học Việt Nam nửa đầu thế kỷ XIX” tổ chức Hội thảo khoa học quốc tế “Tư tưởng các nước Đông Á thế kỷ XIX”. Tham dự Hội thảo có các nhà khoa học của Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam, Quỹ Phát triển Khoa học và Công nghệ quốc gia, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và các nhà khoa học quốc tế đến từ Hàn Quốc.

Mục tiêu của Hội thảo là nhằm đánh giá lại những giá trị tư tưởng của

các nước Đông Á trong thế kỷ XIX; vai trò, ảnh hưởng và những vấn đề đặt ra của các hệ thống tư tưởng này đối với quá trình phát triển mỗi nước và toàn khu vực trong thế kỷ XIX và sau này. Ban tổ chức đã nhận được 14 tham luận, trong đó 3 tham luận của các học giả Hàn Quốc, 11 tham luận của các nhà nghiên cứu trong nước.

Tại Hội thảo, các đại biểu nghe và thảo luận 6 tham luận, bao gồm: “Nghiên cứu Nho học Hàn Quốc - Thực trạng và vấn đề - Tập trung vào những luận bàn sinh thái về Nho học Hàn Quốc thế kỷ XVI-XIX” (GS. Kim Sea Jeong); “Một số biến đổi của Phật giáo Nhật Bản từ Minh Trị Duy Tân (1868-1912)” (NCS. Trần Thị Thúy Ngọc); “Tình trạng thống nhất và phân ly trong xã hội Hàn Quốc thế kỷ XIX” (TS. Kim Seong Beom); “Một số đặc trưng của tư tưởng triết học Việt Nam thế kỷ XIX” (PGS.TS. Lê Thị Lan); “Thực trạng sưu tập và nghiên cứu văn thư cổ của Đại Hàn Dân quốc” (TS. Jung Su Hwan); và “Ảnh hưởng của Nho giáo đến sách lược ngoại giao, quân sự các thời trước và ý nghĩa đối với hiện nay” (PGS.TS. Đỗ Lan Hiền).

Hội thảo thống nhất, thế giới đã bước sang thế kỷ XXI gần 2 thập kỷ với rất nhiều biến động, cuộc cách mạng công nghệ và quá trình toàn cầu hóa đã đem lại một diện mạo hoàn toàn mới cho sự phát triển của thế giới. Văn minh nhân loại đã tiến những bước vượt bậc so với những thế kỷ trước, tuy nhiên, vẫn còn đó những vấn nạn nhân sinh do xung đột lợi ích, xã hội, tôn giáo, dân tộc, môi trường... như cách đây hơn một thế kỷ, khi làn sóng chủ nghĩa tư bản phương Tây tràn sang

phương Đông kiếm tìm thuộc địa, thị trường tiêu thụ hàng hóa và cung cấp nguyên, nhiên liệu.

Các nước Đông Á trong ảnh hưởng của văn hóa Nho giáo đều có những bước phát triển tư tưởng khá tương đồng. Việc so sánh sự vận động, phát triển tư tưởng của các nước này trong giai đoạn thế kỷ XIX là rất thú vị, đem lại nhiều nhận thức chung có giá trị cho việc nghiên cứu lịch sử tư tưởng mỗi nước và cho cả khu vực. Đồng thời, sự trao đổi, so sánh nền học thuật, tư tưởng các nước Đông Á giai đoạn này cũng sẽ cung cấp nhiều bài học kinh nghiệm và gợi ý cho học giả mỗi nước có cái nhìn sáng tỏ hơn về sự vận động, phát triển tư tưởng của dân tộc mình

cũng như xác định xu hướng nghiên cứu tư tưởng hiện tại hữu dụng hơn.

Các tham luận được trình bày tại Hội thảo không chỉ đem lại những hiểu biết đầy đủ hơn, phong phú hơn, thuyết phục hơn về các vấn đề tư tưởng chung và riêng mà các nước Đông Á đã trải qua trong thế kỷ XIX, mà hơn nữa, còn đem lại những gợi ý và bài học kinh nghiệm hết sức sâu sắc cho nhận thức về quá trình vận động, phát triển tư tưởng hiện đại của mỗi nước trong sự giao lưu, liên đới với bối cảnh vận động, phát triển lịch sử chung, đặc biệt là trong quá trình toàn cầu hóa và hội nhập thế giới sâu rộng hiện nay.

HÀ LINH